

УДК 372.881.1: 811.511.141

Бурдейна Є. І.,
студентка магістратури, факультет германської філології,
Київський національний лінгвістичний університет,
janeorlova13@gmail.com

ФРАГМЕНТ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ З УГОРСЬКОЇ МОВИ З ФОРМУВАННЯ В СТУДЕНТІВ ДРУГОГО КУРСУ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ З ВИКОРИСТАННЯМ АВТЕНТИЧНОГО ПІСЕННОГО МАТЕРІАЛУ

У цій публікації представлено фрагмент практичного заняття з угорської мови, розроблений з метою формування в студентів другого курсу рецептивної граматичної компетентності з використанням автентичної пісні.

Ключові слова: угорська мова; граматична компетентність; автентична пісня; студент другого курсу.

Бурдейная Е. И.,

студентка магістратури, факультет германской филологии,
Киевский национальный лингвистический университет,
janeorlova13@gmail.com

ФРАГМЕНТ ПРАКТИЧЕСКОГО ЗАНЯТИЯ ВЕНГЕРСКОГО ЯЗЫКА ПО ФОРМИРОВАНИЮ У СТУДЕНТОВ ВТОРОГО КУРСА ГРАММАТИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ АУТЕНТИЧНОГО ПЕСЕННОГО МАТЕРИАЛА

В данной публикации представлен фрагмент практического занятия венгерского языка, разработанный с целью формирования у студентов второго курса рецептивной грамматической компетентности с использованием автентичной песни.

Ключевые слова: венгерский язык; грамматическая компетентность; автентичная песня; студент второго курса.

Burdeina, Yevheniia,

Master's Student of the Faculty of Germanic Philology,
Kyiv National Linguistic University,
janeorlova13@gmail.com

THE HUNGARIAN LESSON PLAN FOR BUILDING SECOND-YEAR UNIVERSITY STUDENTS' GRAMMAR SKILLS WITH THE USE OF AN AUTHENTIC SONG

This work presents the Hungarian language lesson plan excerpt designed for building second-year university students' receptive grammar skills using an authentic song.

Key words: the Hungarian language; grammar skills; authentic song; second-year university student.

Тема: «Угорський фольклор» («Magyar folklór»)

Тип фрагменту: з домінантою «тренування в спілкуванні».

Вид фрагменту: формування мовної граматичної компетентності.

Цілі фрагменту:

1) **практичні:** презентувати студентам граматичну структуру угорської мови «feltételes mód» (умовний спосіб) на матеріалі автентичної пісні; формувати в студентів рецептивні граматичні навич-

ки сприймання та розуміння виучуваної граматичної структури; вчити студентів одержувати загальну інформацію з аудіотексту автентичної пісні, пред'явленого в природному темпі;

- 2) **розвивальні:** розвивати в студентів граматичну усвідомленість; комунікативні здібності аудіювання; фонематичний та інтонаційний слух, механізми прогнозування та пам'яті, увагу, мовну і контекстуальну здогадки;
- 3) **лінгвосоціокультурна:** розширювати лінгвосоціокультурні знання студентів про культуру Угорщини;
- 4) **виховні:** виховувати в студентів позитивне ставлення до угорської мови та культури Угорщини;
- 5) **професійні:** демонструвати студентам способи і прийоми презентації та пояснення нового іншомовного граматичного та лексичного матеріалу, організації аудиторної роботи з іншомовною автентичною піснею, формування рецептивних граматичних та лексичних навичок на заняттях іноземної мови.

Оснащення фрагменту: аудіозапис пісні «Ha én rózsá volnék» у виконанні угорської співачки Жужі Конц (Koncz Zsuzsa); роздавальні аркуші з текстом пісні з пропущеними словами; таблиці закінчень дієслів угорської мови в умовному способі; картки із тестовими завданнями альтернативного вибору.

Етап 1. Ознайомлення з граматичною структурою "feltételes mód"

Приєм 1: Бесіда викладача зі студентами про творчість угорської співачки Koncz Zsuzsa (Жужа Конц).

T: Minden népnek kultúrája a zenéjében van. Van-e igaza ennek az állításnak? Melyik magyar énekest vagy zenekárt tudnak? (Культура кожного народу відображається в його музиці. Чи згодні ви з цим твердженням? Які угорські музичні виконавці або музичні гурти ви знаєте?)

T: Jó. Önök hallottak-e Koncz Zsuzsáról? (Добре. А чи чули ви про таку угорську народну співачку, як Koncz Zsuzsa (Жужа Конц)?)

Прийоми 2–5: Активне слухання пояснень викладача, мовна здогадка про значення незнайомих лексичних одиниць, їх переклад рідною мовою, хороше повторення за викладачем.

T: Koncz Zsuzsa ez magyar énekesnő 70-es években. A magyar beat-, pop- és rockzene egyik meghatározó egyénisége. Elsősorban a dalainak érthető előadásmódja és az aktuális témák tették ismertté. Koncertezett Németországban, Franciaországban, továbbá a Szovjetunióban, Lengyelországban, Romániában és az Amerikai Egyesült Államokban. Fesztiválokra énekelt Brazíliában, Japánban, Kubában és Finnországban. Ma egyik a legjobb dalát «Ha én rózsza volnék» fogjuk hallgatni. (Koncz Zsuzsa (Жужа Конц) – це угорська поп-співачка 70-х років. Її пісні стали відомими завдяки простій мові та актуальним на той час питанням. Вона виступала на сценах Німеччини, Франції, Нідерландів, Румунії, США, Польщі, а також на фестивалах у Бразилії, Японії, Фінляндії та на Кубі. Одну з найвідоміших її пісень «Ha én rózsza volnék» («Якби я була квіткою троянди») ми сьогодні будемо слухати.)

T: Ma még feltételes móddal is fogunk foglalkozni. (Також ви сьогодні ознайомитеся з новою граматичною структурою «feltételes mód», або умовним способом.)

T: A dalban ismeretlen szavak vannak. Először magyarul fogom ezeket a szavakat, aztán pedig igyekezzék ezeket ukrán nyelvre fordítani. (У пісні є незнайомі слова. Я зараз поясню їх значення, а потім ви спробуєте перекласти їх українською мовою):

nyílik – amikor a virág kezd kibomlani	(розквітати – коли квітка починає розкриватися);
elmúlás – amikor vmi megszűnik	(зникнення – коли щось зникає);
kapu – bejárat, mint az ajtó	(ворота – вхід, як двері);
megértő – a személy, aki érti másoknak az érzelmeit	(розуміючий – людина, яка розуміє емоції інших);
lobog – amikor vmi mozog a szél miatt	(майорить – коли щось рухається за вітром);
haragos – az, aki haragszik	(злий – той, хто злиться);
kifeszít – amikor feszesre kihúzz vmit	(натягувати – коли сильно щось розтягують).

T: Most mondják el, legyenek szívesek, ezeket a szavakat utánom. (А зараз повторюйте ці слова за мною.)

Прийоми 6–7: Прогнозування змісту пісні, активне слухання пісні з граматичною структурою «feltételes mód».

T: Dalnak a neve «Ha én rózsza volnék». Miről szólhat ez a dal? (Назва пісні «Ha én rózsza volnék» («Якби я була квіткою троянди»). Як ви гадаєте, про що ця пісня?)

T: Mégegyszer fogjunk hallgatni. Aztán mondják el, miről van szó ebben a dalban? (Прослухайте пісню і скажіть, про що вона.)

Приєм 8: Відповіді на запитання викладача про зміст прослуханої пісні.

T: Volt Önöknek igaza, miről ez a dal? Változott-e a véleményük? Mit gondolnak, jó ez a cím? (Чи змінилася ваша думка щодо змісту цієї пісні? Як ви гадаєте, чи відповідає назва змісту пісні?)

Приєм 9: Друге слухання пісні, заповнення пропусків у тексті пісні необхідними лексичними одиницями та перевірка виконаного завдання.

T: Előttük van a dalszöveg. Önöknek az a feladata, hogy hallgassák meg mégegyszer ezt a dalt és pótolják be a megfelelő szavakat a dalból. (Перед вами картки з текстом пісні. Вашим завданням буде прослухати її ще раз та заповнити пропуски.)

Ha én rózsza volnék

Ha én rózsza _____, nemcsak egyszer nyílnék,
Minden évben négyszer virágba borulnék,
Nyílnék a _____, nyílnék én a _____,
Az igaz szerelemnek és az elmúlásnak.
Ha én kapu _____, mindig nyitva állnék,
Akárhonnan jönne, bárkit beengednék,
Nem kérdezném _____, hát téged ki küldött,
Akkor lennék _____, ha mindenki eljött.
Ha én ablak _____, akkora nagy lennék,
Hogy az egész világ láthatóvá váljék,
Megértő _____ átnéznének rajtam,
Akkor _____ boldog, ha mindent megmutattam.
Ha én utca _____, mindig tiszta lennék,
Minden áldott este fényben megfürödnék,
És ha engem egyszer lánckerék taposna,
Alattam a _____ is sírva beomolna.
Ha én zászló _____, sohasem lobognék,
Mindenféle szélnek haragosa volnék,
Akkor lennék _____, ha kifeszítenének,
S nem lennék _____ mindenféle szélnek.

Ha én rózsza volnék, nem csak egyszer nyílnék,
Minden évben négyszer virágba borulnék.
Nyílnék a fiúnak, nyílnék én a lánynak,
Az igaz szerelemnek és az elmúlásnak.

Koncz Zsuzsa
Magyarország

T: Ellenőrizzük le a feladatot együtt. (*Перевірмо разом, чи правильно ви заповнили пропуски.*)

Helyes szavak: volnék, fiúnak, lánynak, volnék, tőle, boldog, volnék, szemekkel, lennék, volnék, föld, volnék, boldog, játéka.

Приём 10: Хорове виконання пісні з опорою на текст.

T: Nagyon jó! Most énekeljük együtt. (*Добре! Заспіваймо зараз цю пісню разом.*)

Приём 11: Активне слухання пояснень викладача про формування і вживання граматичної структури «feltételes mód», запис нового матеріалу в зошити.

T: Köszönöm szépen. Most az a feladatuk, hogy figyeljenek és írják be a feltételes mód szabályait a füzetükbe (*Дякую. Зараз ваше завдання – уважно слухати і записувати пояснення щодо вживання умовного способу.*)

T: A feltételes módot akkor alkalmazzuk, amikor a cselekvés vmilyen feltételtől függ. Akkor az igét + -na, -ne végződést használjuk. A feltételes módban alanyi ragozásban a következő végzések vannak (*Ми використовуємо умовний спосіб тоді, коли дія залежить від якоїсь умови. Використовується правило «дієслово + закінчення -на, -не». Відмінюючи дієслово умовного способу безоб’єктного відмінювання, використовуємо такі закінчення*):

Én	-nék
te	-nál, -nél
Ő Ön	-na, -ne
Mi	-nánk, -nénk
Ti	-nátok, -nétek
Ők Önök	-nának, -nének

A feltételes módban tárgyias ragozásban a következő végzések vannak (*Відмінюючи дієслова умовного способу об’єктного відмінювання, використовуємо такі закінчення*):

Én	-nám, -ném
te	-nád, -néd
Ő Ön	-ná, -né
Mi	-nánk, -nénk
Ti	-nátok, -nétek
Ők Önök	-nák, -nék

A van igét feltételes módban következőképpen ragozhatjuk (*Дієслово «бути» в умовному способі можемо відмінювати так*):

Én	lennék (volnék)
te	lennél
Ő Ön	lenne
Mi	lennénk
Ti	lennétek
Ők Önök	lennék

Етап 2. Формування рецептивної граматичної навички зі структурою «feltételes mód»

Прийоми 1–2: Упізнавання, знаходження нової граматичної структури в тексті пісні, аналіз сигналів-ідентифікаторів вивченої граматичної структури.

T: Most keressék meg a feltételes módú igéket a dalszövegben, írják alá és magyarázzák meg a végződés használatát. (*Зараз відшукайте у тексті пісні дієслова в умовному способі, підкресліть їх і визначте вживання закінчень.*)

S1: volnék – egyes szám első személy, lesz ige (*була б, одина, перша особа, дієслово бути*); nyílnék – egyes szám első személy, nyíl ige (*розквітнув би, одина, перша особа, дієслово розквітнути*).

S2: ...

Прийоми 3–4: Вибір правильної форми дієслова відповідно до контексту (завдання альтернативного вибору), переклад речень українською мовою.

T: Jó! Most pedig nézzék meg a lapokat, amyelek Önök előtt vannak. Válasszák ki a helyes igealakot, olvassák el és fordítsák le a mondatokat. (*Добре! А зараз подивіться на картки, які перед вами. Оберіть правильний варіант уживання дієслова, прочитайте речення та перекладіть їх українською мовою.*)

Válasszák ki a helyes igealakot.

1. Ha *megnyerném/megnyernék* a lottót, *felmondanék/felmondanám*.
2. Ha többet *gyakorolna/gyakorolná*, *ő lehetne/lehetné* a világ legjobbja.
3. Ha *tudnám/tudnék* a telefonszámát, azonnal *felhívnám/felhívnék*.
4. Ha a helyedben *lennék/lenném*, nem *csinálnám/csinálnék* azt.
5. Ez a hely jobb *lenne/lenné*, ha az emberek többet *figyelnének/figyelnék* egymásra.
6. Ha a kutya nem *ugatna/ugatná*, nem *lennék/lenném* ébren.
7. Ha nem *segítenék/segíteném* neki, nem *menne/menne* át a vizsgán.

Helyes igealakok: 1- megnyerném, felmondanék 2- gyakorolna, lehetne 3- tudnám, felhívnám, 4- lennék, csinálnám 5- lenne, figyelnék 6- ugatna, lennék 7- segítenék, menne.

Отримано 06.05.2018 р.